

ефективного використання матеріально-технічних, кадрових, фінансових та управлінських ресурсів для забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

Вирішенню цих проблем сприятиме консолідація освітньої мережі під якою ми розуміємо зміцнення, групування, об'єднання освітніх закладів, формування опорних шкіл та освітніх округів з метою підвищення якості освітніх послуг та ефективного використання матеріально-технічних, кадрових, фінансових та управлінських ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України URL: www.dcz.gov.ua. (дата звернення: 10.09.2021)

2. Палій Н.С. Система діагностики соціальної сфери. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal/so>. (дата звернення: 10.09.2021)

3. Трусова Н. М., Сидор І. П. Освітня субвенція в контексті регулювання міжбюджетних відносин в Україні. Соціальні, економіко-правові та фінансові виклики в умовах глобальних трансформацій: Монографія / За ред. Л. Гур'янової, В. Цибакової; Братислава – Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 188 с. (С. 86-96).

Яковина Ірина Анатоліївна

*Заступник начальника відділу розпорядників коштів та інших клієнтів
Управління Державної казначейської служби
Волочиського району Хмельницької області*

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ КАЗНАЧЕЙСТВА НА СТАДІЇ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Органи Державної казначейської служби України (ДКСУ) є системою органів державної виконавчої влади, яка діє при Міністерстві фінансів України.

Казначейська система виконання бюджетів в Україні передбачає перерозподіл функцій між фінансовою та банківською системами, органами

державної влади, установами та організаціями, які утримують з бюджету. Так, банківська система здійснює лише функцію акумуляції (а не обліку та розподілу) коштів бюджету, зберігання і перерахування їх, за дорученням ДКСУ. За головними розпорядниками коштів зберігається право на визначення конкретних напрямків використання останніх. Одночасно функціонує єдиний казначейський рахунок, на який зараховують, відповідно до бюджетної класифікації, усі державні доходи і з якого, в подальшому, здійснюються видатки державного бюджету. Уряд, маючи вичерпну інформацію про стан державних фінансів у режимі реального часу, контролює дотримання встановленого дефіциту державного бюджету. Для обліку операцій за видатками розпорядників бюджетних коштів призначені реєстраційні рахунки в органах ДКСУ, відкриті у межах єдиного казначейського рахунку. У зв'язку з цим вирішена проблема достовірності звітності, оскільки більшість даних для її складання надходить до органів ДКСУ щоденно. Органи ДКСУ покликані сприяти безперебійному та ефективному функціонуванню бюджетної системи України в межах основних напрямків бюджетної політики. Особливістю казначейської системи є те, що вона забезпечує ефективне і, обов'язково, цільове витрачання коштів державного бюджету. Органи ДКСУ мають право призупиняти фінансування з державного бюджету установ і організацій у разі виявлених фактів порушення встановленого порядку виконання державного бюджету з повідомленням про це керівників відповідних міністерств і відомств. У разі виявлення нецільового, неефективного використання коштів, органи ДКСУ мають право вилучати у міністерств, відомств, установ і організацій суми коштів, виділених раніше в порядку фінансування з державного бюджету.

Без наявності потужної та ефективної системи управління державними фінансами неможливе створення суспільного середовища зі стійким економічним зростанням. Велике значення має контроль з боку держави за законністю та обґрунтованістю використання фінансових ресурсів на всіх стадіях бюджетного процесу. Повноваження органів Казначейства щодо контролю за дотриманням бюджетного законодавства регламентуються

Бюджетним кодексом України та Положенням про Державну казначейську службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 215. У процесі виконання дохідної частини бюджетів, вони здійснюють контроль на стадіях зарахування, повернення помилково або надміру зарахованих платежів. Підставою для проведення платежів є висновки (подання в іншій формі) органів, які контролюють справляння надходжень бюджетів, ухвали суду. Дані документи перевіряються органами Казначейства на предмет як законності повноважень тих хто їх приймає, так і правильності оформлення зазначених документів.

В процесі казначейського обслуговування бюджетів за видатками проводиться велика кількість тісно пов'язаних між собою контрольних процедур. Попередженню вчинення правопорушень сприяє контроль, який здійснюється працівниками органів Казначейства майже на всіх стадіях виконання відповідних бюджетів за видатками та кредитуванням. Здійснення контролю при поданні мережі головними розпорядниками бюджетних коштів та розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня забезпечує відповідність інформації в ній встановленим вимогам до складання, передбачених чинним законодавством та даним Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів. Дана функція органів Казначейства дозволяє впорядкувати систему взаємозв'язків між розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів та визначити ієрархію їх підпорядкованості. Таким чином, закладаються основи для побудови системи підзвітності у бюджетній сфері, забезпечується правильність та своєчасність розподілу асигнувань в розрізі територій, розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів. У ході виконання державного та місцевих бюджетів за видатками, Казначейством здійснюється контроль за відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету відповідно до частини другої статті 47 Бюджетного кодексу України. У визначений законодавством термін (протягом 30 днів з дня прийняття закону про Державний бюджет України чи рішення про місцевий бюджет) Міністерство фінансів України або місцеві фінансові органи

подають до Казначейства та його територіальних органів затверджений розпис державного та місцевих бюджетів. Дані розписи опрацьовуються Казначейством в частині розпису державного бюджету і витяги з нього доводяться до головних розпорядників коштів державного бюджету. В частині розпису місцевих бюджетів витяги з нього доводяться місцевими фінансовими органами до головних розпорядників коштів місцевих бюджетів. Отримані головними розпорядниками коштів державного бюджету витяги від Казначейства, а головними розпорядниками коштів місцевих бюджетів - від місцевих фінансових органів, є підставою для затвердження, в установленому порядку, планових документів для розпорядників і одержувачів бюджетних коштів. Розпорядники бюджетних коштів подають до відповідних органів Казначейства, протягом п'яти робочих днів після затвердження кошторисів, плани асигнувань загального фонду (за винятком надання кредитів з місцевих бюджетів (державного бюджету), плани спеціального фонду (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків), плани надання кредитів із загального фонду бюджету, зведені показники спеціального фонду. Окрім того, органи Казначейства на етапі реєстрації бюджетних зобов'язань та бюджетних фінансових зобов'язань забезпечують попередній контроль, а при оплаті рахунків розпорядників та одержувачів бюджетних коштів - поточний контроль. Відповідно до встановлених повноважень органи Казначейства здійснюють контроль відповідності взятих розпорядниками бюджетних коштів бюджетних зобов'язань відповідним бюджетним асигнуванням за їх економічними характеристиками, паспорту бюджетної програми.

Важливість контрольної функції органів Казначейства полягає у виявленні та фіксуванні порушень бюджетного законодавства, частина з яких має місце на етапі попереднього та поточного контролю шляхом неприйняття до виконання документів розпорядників, оформлених з порушеннями, та одночасним застосуванням заходів впливу визначених статтею 117 Бюджетного кодексу України. Заснування повної функціональної системи державного казначейства для виконання державного бюджету, підвищення власної відповідальності та

забезпечення належної податково-бюджетної дисципліни допоможе урядові вдосконалити ефективність і продуктивність управлінської діяльності, здійснити завдання, передбачені макроекономічною політикою та бюджетом. Організоване спільними зусиллями МФУ та ДКСУ виконання державного бюджету допоможе подолати проблеми, що постали перед системою управління державними ресурсами.

Для удосконалення системи казначейства треба здійснити низку організаційних заходів. Спільний проект казначейської системи, уряду України та Світового банку надасть допомогу у підтримці реформ. Для вдосконалення бюджетної аналітичної структури та звітності прийнято систему бюджетної класифікації, що відповідає міжнародним стандартам. Розроблено казначейський план рахунків, який узгоджено з новою класифікацією. Спільний проект передбачає впровадження казначейської системи бухгалтерських книг, що включає новий план рахунків для відображення бухгалтерських операцій з бюджету. Безпосередні переваги казначейства при повному виконанні функціональних обов'язків будуть зумовлені кращим використанням коштів та скороченням готівки. Виникають обмеження в припущенні порушень у використанні коштів державного бюджету, з'являється можливість отримання вчасної та достовірної інформації касового виконання бюджету, що зумовить підвищення якості управлінських рішень.

Отже, сьогодні органам Казначейства відведена значна роль у зміцненні системи фінансового контролю в Україні та забезпеченні ефективного ведення бюджетної політики, спрямованої на покращення соціально-економічної ситуації як в цілому по країні, так і її регіонах.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.06.2010 р. №2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 12.05.2021).

2. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами: Наказ МФУ від 24.12.2012 р. №1407. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13> (дата звернення: 12.05.2021).

3. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ МФУ від 23.08.2012 р. №938. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12> (дата звернення: 12.05.2021).

4. Про затвердження Порядку повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів: Наказ МФУ від 03.09.2013 р. №787. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1650-13> (дата звернення: 12.05.2021).

5. Про затвердження Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України: Наказ МФУ від 02.03.2012 р. №309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12> (дата звернення: 12.05.2021).

6. Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування: Наказ МФУ від 24.01.2012 р. №44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12> (дата звернення: 12.05.2021).

7. Контрольні повноваження органів казначейської служби. URL: https://pidruchniki.com/1499052846101/ekonomika/kontrolni_povnovazhennya_organiv_kaznacheyskoyi_sluzhbi (дата звернення: 12.05.2021).

8. Про затвердження Положення про єдиний казначейський рахунок: Наказ ГУДК від 21.03. 1997 р. № 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0594-02#Text> (дата звернення: 12.05.2021).

9. Жибер Т. В. Державне казначейство України. *Фінанси України*. 2002. №1. С. 40.